

Banen, taler i allerhøieste Grad for den af mig foreslaaede Sidebane over Ny Mølle, hvor de lokale Interesfer og den gennemgaaende Trafik paa en ganske anden Maade komme i Betragtning. Veilængden til Narkhuus vilde vel blive henimod $\frac{1}{2}$ Mil længere, men paa den anden Side vil den blive mindst 5 Mil kortere sydpaa og over 1 Mil kortere at anlægge. Som en Følge heraf vil der kunne bespares flere hundrede Tusinde Daler i Anlægs- og Driftsomkostninger. Ligeoverfor den af mig foreslaaede Sidebane er Vandveien for den nordvestlige Egn for Intet at regne; dette findes ogsaa klart udtalt i to mig tilstillede Afskrifter af Silkeborg Kommunalbestyrelses Forhandlinger samt fra Silkeborg Landboforening, der omfatter en Deel af Viborg Amt. Denne Udtalelse finder ogsaa Tilslutning af det landøkonomiske Selskab for Hammerum Herred i Ringkjøbing Amt. Jeg tør saaledes med disse Bemærkninger i Forbindelse med, hvad der findes oplyst i Betænkningen, indstille mit Forslag til den ærede Ministers og Thingets Velvilie.

H. Sage: Det er uheldigt for denne Sags Behandling, at man ikke ret kommer ind paa det Spørgsmaal, der egentlig foreligger, men at man væsentlig har dvælet ved det, der er afgjort, og som ikke nu med nogen Nytte atter kan fremdrages. Ved at gaae historisk tilbage overseer man ganske, at der i de sidste Aar er anstillet meget usigtige Undersøgelser i Sjælland, der for Mange, og deriblandt ogsaa for „Stænderdeputerede“, have i Salen forandret Anskuelse. Ved at fremdrage, at man skal foretage Forandringer paa den sydlige Deel af den jydsk Bane, overseer man et Punkt, som dog Enhver maa see har sin Betydning, og det er, at der er en Lov og en Kontrakt, som er støttet paa denne Lov, og at kun Regjeringen kan fremtræde for Rigsdagen og sige: Da vi have ønsket at forandre Kontrakten, og vi, ligeoverfor Kontrahenten, kunne faae den forandret, saa ønske vi ogsaa Loven forandret; men en saadan Erklæring har jeg ikke seet, at der foreligger, og det gjør mig virkelig ondt, at den ærede Rigsdagmand for Holst. Amts *Zden* Valgfreds (Tscherning) har

bidraget Sit til, at den hele Forhandling berøved har faaet et noget broget Præg og ikke har kunnet samle sig om de Spørgsmaal, som ene og alene her kunne og bør komme til Afgjørelse. Naar vi nu tage dette Spørgsmaal for, saa seer jeg slet ikke, at der er Tale om at begunstige Byerne eller Landet; vi have med Menneskene at gjøre, og enten de boe i Byerne eller paa Landet, er den ligegyldigste Ting af Verden. Vi føre Banen derhen, hvor vi troe, at den kan gjøre Nytte, hvor den nogenlunde kan betale sig, og hvor Staten kommer til at offere Mindst. Det, som jeg ved alle disse Spørgsmaal, der have været paa Bane den jydsk Jernbane vedrørende, har troet at maatte tage et afgjørende Hensyn til, har været den Udgift, som det oprindelige Anlæg maatte medføre for Staten, og den sandsynlige Fordeel eller det mindre Tab, der kunde fremkomme ved Benyttelsen af Banen; og jeg har troet, at Byderne, som ere saa berømte for, at de vide at spare og dreie Skillingen, ville, hvor det gjælder hundrede Tusinder, ogsaa vide med skarpt Øie at see paa de Forslag, der foreligge, og ikke for meget tænke paa den Behagelighed, det kan have at fastholde en Anskuelse, der tidligere er gjort gjældende. Vi maae fremfor Alt alvorlig see paa, hvad der tjener til Statens Tary, og som Følge deraf ogsaa til Landets Borgeres Tary, der skulle bidrage til Banen, naar den ikke betaler sig. Det er Noget, vi vel Alle ere beredte paa, at det ikke blot bliver en kostbar Sag at anlægge Banen, men at vi faae bethdelige Tilskud at gjøre. Det Spørgsmaal, jeg nu altsaa ved at see paa denne Lov ganske simpelt vil gjøre, er det: Kunne vi faae en ligesaa god og dog billigere Bane, der ligesaa meget letter Kommunikationsforholdene og er til nok saa stor Fordeel for Befolkningen som den, vi efter den bestaaende Lov kunne vente? Naar vi nu kunne faae en ligesaa god eller bedre Bane for 1 Million billigere — eller lad det være 800,000 eller 1,100,000 Rd., det er jo i alt Fald en meget bethdelig Sum, det løber op til — skulle vi saa ikke tage den, eller skulle vi blive ved den høiere Sum? Naar Naturen har givet os saa overmaade gunstige Forhold paa det Sted, hvor der her er Spørgsmaal om at forandre Banen, nemlig ved Vanddraget,